

gren kan fremmes derved, at man begunstiger fremmede Fabrikker. Dette anser jeg for at være en saa kolossal Urimelighed, at jeg ikke vil være med til at befordre den.

**Sagd:** Den sidste ærede Taler har til dels udtalt, hvad jeg i denne Sag har at bemærke, men jeg skal dog lidt nærmere pointere enkelte af de Anstuelser, han allerede har fremsat. Jeg skal da først bemærke, at jeg lige saa lidt som han kan erkende Rigtigheden af den Paastand, som blev fremsat af det ærede Medlem for Sorø (Lauber), at vi her søgte at fremkalde en partiel Toldreform. Fordi det berører Tolden, kan det dog i Virkeligheden ikke kaldes en Toldreform, thi saa vilde Begrebet om, hvad der skal forstås herved, blive ganske mærkelig forandret. Naar vi vedtage, at der skal ydes, f. Ex. til Jernbaneanlæg, en lignende Toldfrihed, kalde vi det saa en Toldreform? Naar vi vedtage, at der til en eller anden Foranstaltning skal ydes Stempelbegunstigelse, kalde vi det saa for en Reform af Stempelavgivningen? Jeg paastaar, at det, der tilsigtes ved dette Forslag, kun er Gjennemførelsen af, hvad der ved Toldlovens Udarbejdelse var Hensigten, nemlig: at Soda skulde være tolsfri, og dersom Tanken havde været henhædet derpaa, tror jeg, at Ingen her i Salen eller Regjeringen havde været uenig om, at Soda skal være lige tolsfri, hvad enten den produceres her i Danmark eller i Udlandet. Jeg kan derfor ei heller være enig med den sidste ærede Taler, naar han siger, at Sodafabrikationen ikke har nogen Ret til at vente denne Fritagelse for Told. Jeg siger, den har aldeles den samme Ret som saa mange andre Krav, der trænge frem her i Rigsdagen, for gennem Lovgivningsmagten at faae sin moraliske Ret gjort til en juridisk Ret. (En Stemme: Saa er det Billighed). Den moraliske Ret er mere end Billighed. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at naar vi ikke mente, at der kunde eksistere en Berettigelse, uden at den havde faaet juridisk Gyldighed, som den først faar ved Lov, saa havde en stor Del af de Allarmspørgsmaal, som have sat denne Sal i Bevægelse, været uberegtigede. Naar det ærede Medlem for Sorø selv har været med til at foreslaa denne Saltstats Ophævelse for Sodafabrikationens Vedkommende paa Finansloven, er det da ikke en Toldreform? Viser det ikke, at der er overordentlig stærk Grund til de Anker, som saa ofte høres udenfor denne Sal, om at man ved sine Beslutninger her i Salen ikke laaber sig lede af almindelig Retfærdighed og Billighed, men af Partiinteresser eller andre uvedkommende Hensyn, som ofte paa en i høi Grad uretfærdig Maade gaa ud over private Personer. Det forekommer mig, at der allerede er begaaet en stor Uret i de Nav, denne Salttold er opretholdt for Sodafabrikationens Vedkommende. Naar det samme ærede Med-

lem benyttede Leiligheden til at fremkomme med meget heftige Angreb paa Regjeringen, fordi den ikke i 15 Aar har villet være med til nogen Toldreform, er det i Virkeligheden en af de Paastande, med Hensyn til hvilke det gjælder, at man skal have siddet længe i denne Sal, for at Dreene kunne vænne sig dertil. Det er jo bekjendt nok, at Regjeringen ikke alene selv har fremsat Forslag til Reformen i Toldlovgivningen, men har ogsaa stillet sig velvillig til Forslag, som ere fremkomne ved det private Initiativ; men naar det ærede Medlem forlanger, at enhver Toldreform kun skal have det Indhold, han og hans nærmeste Meningsfæller diktatorisk fordrer, saa er Modstanden derimod ikke en Modstand imod Toldreformen, men mod det Partis Diktatur, som vil tiltage sig en Magt og Indflydelse paa hele Lovgivningen, som det ikke har Berettigelse til at fordrer. Altsaa, Modstanden gjælder ikke Toldreformen, men Partiterrorismen, og det er den, man skal rette sin Anke imod.

**Winther:** Jeg blev ganske forstræffet før, da jeg hørte det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Lauber) tale om den Toldreform, som vi her skulle til at foretage. Naar man ser rigtig derpaa, ses det nemlig, at det aldeles ikke er Uret end, at der skal gives en Bemyndigelse for Regjeringen til at lade den Fritagelse, der haves med Hensyn til andre Anvendelser af Salt, gjælde ogsaa for den her omtalte, idet det vilde være i høieste Grad unaturligt, om den ikke kunde anvendes her, navnlig fordi det Modsatte alene er til Fordel for Udlandet. Det er jo ogsaa af det ærede Medlem sagt tydelig nok, at det egentlig var af politiske Grunde, at han ikke vilde have denne Sag fremmet. Det ærede Medlem kan da nemlig nok begribe, at Ingen kan bringes til at tro, at det skulde være en alvorlig Indvending, at dette Lovforslags Vedtagelse skulde forhindre en hel Toldreform. Der er virkelig ikke ret mange Medlemmer her, der tro det, foruden det ærede Medlem selv. Altsaa, jeg holder mig til det, som efter det ærede Medlems Anstuelse er Hovedsagen, og det er navnlig dette, at det ikke gif an nu her at komme ind paa en Toldreform eller nogen anden Reform, thi det vilde være skadeligt, medens det ærede Medlem anbefalede disse to Fraktioner, som han omtalte, at tage sig af Toldreformen i det Hele, men derimod at lade dette ligge. Deril vil jeg sige, at jeg vilde have fundet det rimeligt, om han havde anmodet dem om baade at fremme dette Forslag og stemme for Reformen i det Hele taget, hvis en saadan havde Udset til at gaa igjennem. Men det ærede Medlem maa dog indrømme, at der, naar man ser paa det politiske Moment, er meget stor Forskjel paa, om Lovforslaget bliver forelagt af en Regjering, som man ikke vil vise Tillid, eller forelagt af et Medlem af dette Thing. Der er stor